

Vergaderjaar 2000–2001

21 501-18

Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid

Nr. 134

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 november 2000

Bijgaand zend ik u, mede namens Staatssecretaris Verstand, de geannoteerde agenda van de Raad voor de Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 27 en 28 november aanstaande. Deze agenda zal tijdens het Algemeen Overleg met uw Kamer op donderdag 23 november worden besproken.

Separaat stuur ik u het Kabinetsstandpunt inzake de sociale beleidsagenda van de Europese Unie. In verband met dit agendapunt van de Raad verzoek ik u het Kabinetsstandpunt inzake de sociale beleidsagenda bij het algemeen overleg te betrekken.

In de geannoteerde agenda ga ik tevens in op een tweetal vragen die uw Kamer mij bij brief van 31 augustus 2000 en staatssecretaris Verstand-Bogaert bij brief van 3 november 2000 heeft gesteld, betreffende respectievelijk het voorstel voor een richtlijn informatie en consultatie werknemers (56-00-SZW) en de raamstrategie gelijke behandeling mannen en vrouwen met het daarbij aansluitende actieprogramma (SOZA-00-927). Ik hoop de vragen van uw Kamer daarmee afdoende beantwoord te hebben.

Tenslotte meld ik u, dat de door uw Kamer verzochte notitie over het actieprogramma ter bevordering van de samenwerking tussen de lidstaten ter bestrijding van sociale uitsluiting u voor het Algemeen Overleg separaat zal worden toegezonden.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. A. F. G. Vermeend

Geannoteerde agenda van de Raad voor de Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 27 en 28 november 2000 te Brussel

1. Najaarspakket 2000 werkgelegenheid

Titel voorstellen: **Gezamenlijk rapport over de werkgelegenheid**
Aanneming
Werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001
Politiek akkoord
Aanbevelingen aan de lidstaten
Politiek akkoord

Documenten: 11189/00 SOC 284 ECOFIN 230 FISC 121
13124/00 SOC 421 ECOFIN 322 FISC 185.
11190/00 SOC 285 ECOFIN 231 + ADD 1
11191/00 SOC 286 ECOFIN 232

Op 6 september jongstleden heeft de Europese Commissie het Werkgelegenheidspakket 2000 vastgesteld. Dit pakket, dat onderdeel uitmaakt van Europese werkgelegenheidsstrategie, is samengesteld uit drie onderdelen:

- Een ontwerp-gezamenlijk verslag voor de werkgelegenheid: een verslag van de implementatie van de werkgelegenheidsrichtsnoeren in 2000
- Een voorstel van de Commissie aan de Raad voor landenspecifieke aanbevelingen aan lidstaten
- Een voorstel van de Commissie aan de Raad voor werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001

In de Raad van 17 oktober heeft een eerste oriënterend debat plaatsgevonden over het pakket. Ik verwijs naar het verslag van deze Raad. Aan de hand van de politieke discussie hebben de ambtelijke werkgroepen van de Sociale raad en de EcoFin-Raad, respectievelijk het Werkgelegenheidscomité (EMCO) en het Economisch beleidscomité (EPC), het voorstel van de Commissie besproken. Nederland heeft zich bij deze besprekingen laten leiden door het kabinetsstandpunt werkgelegenheidspakket 2000, dat begin oktober aan de Tweede Kamer is gezonden. Ook het Europees Parlement heeft een advies uitgebracht over het werkgelegenheidspakket 2000.

Voor de werkgelegenheidsrichtsnoeren 2001 hebben EMCO en EPC gezamenlijk wijzigingsvoorstellen uitgewerkt, die integraal zijn overgenomen.

Nederland kan instemmen met het voorstel van het werkgelegenheidspakket 2000, zoals dat ter bespreking in de Raad voorligt.

2. Gezamenlijke maatregelen op het gebied van de werkgelegenheid

Titel voorstel: Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad inzake communautaire stimuleringsmaatregelen op het gebied van werkgelegenheid

Document: COM (2000) 459 definitief

Aard bespreking: Stand van zaken (mondeling verslag)

De Europese Commissie heeft eind juli 2000 een ontwerp-actieprogramma gepubliceerd dat erop gericht is om de samenwerking tussen de lidstaten met betrekking tot werkgelegenheid te bevorderen en hun werkgelegenheidsbeleid te ondersteunen. Het voorstel is met name gericht op de bevordering van de samenwerking tussen de lidstaten bij de analyse, het onderzoek en de monitoring van het arbeidsmarktbeleid en de identificatie van «best practices».

In het bijzonder wordt de aandacht hierbij gericht op:

- basis verschaffen voor een meer strategische benadering van het werkgelegenheidsbeleid;
- financiering van activiteiten die gericht zijn op monitoring;
- bevordering van informatie- en ervaringsuitwisseling;
- ontwikkeling van gemeenschappelijke indicatoren;
- betrokkenheid van de sociale partners.

Het betreft de voortzetting van bestaande werkgelegenheidsactiviteiten. Na de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam is het noodzakelijk deze bestaande activiteiten te baseren op art. 129, het Verdragsartikel dat expliciet in dit soort van activiteiten voorziet.

De besluitvorming vindt plaats via Codecisie met het Europees Parlement. Het Parlement is in november begonnen met de behandeling van het dossier.

Door het voorzitterschap zal de stand van zaken van de bespreking worden aangegeven. Nederland staat evenals het merendeel van de lidstaten positief tegenover het voorstel.

3. De sociale agenda van Europa

Titel voorstel: Een agenda voor het sociaal beleid

Document: 9964/00 SOC 242

Aard bespreking: Aanneming bijdrage van de Raad aan de Europese Raad van Nice

De Raad zal een bijdrage aannemen voor de sociale agenda, die door de Europese Raad van Nice in december vastgesteld zal worden. De sociale agenda maakt deel uit van de in Lissabon afgesproken strategie ter verwezenlijking van het aldaar afgesproken strategische doel van de EU om binnen tien jaar de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld te worden die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang.

Samen met deze geannoteerde agenda ontvangt u een kabinetsstandpunt over de sociale agenda. Het kabinet verwoordt daarin de prioriteiten op sociaal terrein die het nodig acht om de ambitieuze doelstelling van Lissabon m.b.t. tot de arbeidsparticipatie en de armoedebestrijding daadwerkelijk te halen en het algemene strategische doel daadkrachtig te ondersteunen. Het kabinetsstandpunt dient als leidraad voor de discussie in EU verband en zal ook als uitgangspunt dienen voor de Nederlandse reactie op het synthese document dat het Franse voorzitterschap aan de Raad van 27 en 28 november heeft voorgelegd.

Onderwerp van de bespreking in de Raad van 27 en 28 november is het synthese document van het Franse voorzitterschap. Een eerste versie van het document is inmiddels toegezonden aan de lidstaten en wordt thans in Coreper besproken. Deze versie ontvangt u tegelijkertijd met deze geannoteerde agenda.

Uitgaand van het kabinetsstandpunt over de sociale agenda wenst Nederland over het Franse document het volgende op te merken.

- Nederland kan de inleidende analyse in grote lijnen onderschrijven. Evenwel is Nederland van mening dat de sociale agenda zich vooral moet richten op het optimaal benutten van de kansen en mogelijkheden die globalisering en technologische ontwikkeling bieden. Een toekomstgerichte sociale agenda dient de maatschappelijke en economische uitdagingen offensief tegemoet te treden.
- Nederland is verder van mening dat beter tot uitdrukking moet komen dat de sociale agenda een integraal onderdeel moet vormen van de strategie die door de Europese Raad in Lissabon is uitgezet. Het sociale beleid moet een krachtige ondersteuning zijn van het streven het strategische doel van de EU, zoals dat door de Europese Raad van Lissabon is geformuleerd, binnen tien jaar te realiseren. Daarbij dient de sociale agenda in eerste instantie gericht te zijn op verwezenlijking van de Lissabon-doelstellingen met betrekking tot het verhogen van de arbeidsparticipatie en het bestrijden van de armoede en de sociale uitsluiting.
- In het licht van de ambitieuze doelstelling van Lissabon om de arbeidsparticipatie in 10 jaar van gemiddeld 61% te verhogen tot 70% zal in het synthese document volgens Nederland meer aandacht besteed moeten worden aan activering tot arbeidsmarktparticipatie. Nog steeds staan binnen de EU te veel mensen buiten het arbeidsproces. Velen worden juist omdat zij geen werk hebben bedreigd door sociale uitsluiting. De arbeidsparticipatiedoelstelling van Lissabon kan alleen gehaald worden door hen te activeren en hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. In dit kader bepleit Nederland o.m. uitbreiding van de sluitende aanpak in de werkgelegenheidsstrategie tot alle werklozen en inactieven, opdat meer mensen van dit beleid kunnen profiteren. In vervolg op de afspraken in Lissabon dient de sociale agenda de komende jaren hoge prioriteit te geven aan de modernisering van sociaal beleid. Daarbij moet volgens Nederland meer nadruk gelegd worden op het vergroten van het vermogen van het sociale beleid van de lidstaten om mensen aan het werk te helpen. Een verbetering van de activerende werking van sociale zekerheids- en arbeidsmarktregelgeving is daartoe noodzakelijk. Modern sociaal beleid activeert mensen bovendien kennis en vaardigheden te verwerven die nodig zijn voor het vinden van een baan. Het investeren in onderwijs en scholing van het arbeidspotentieel verdient de volle aandacht te krijgen.
- Voor de verdere uitwerking en implementatie van de sociale beleidsagenda gericht op de doelstellingen van Lissabon, is de methode van open coördinatie, naar Nederlandse opvatting, het eerst aangewezen instrument. De voorkeur voor dit instrument, die ook door de Europese Raad van Lissabon is onderstreept, moet volgens Nederland in de sociale agenda beter tot uitdrukking komen. Hoewel geen van de beschikbare beleidsinstrumenten bij voorbaat moet worden uitgesloten, staat Nederland terughoudend ten opzichte van nieuwe regelgeving op terreinen die zich lenen voor open coördinatie. De voorkeur voor open coördinatie betekent overigens niet dat regelgeving op deze terreinen bij voorbaat moet worden uitgesloten. Zo verwelkomt Nederland een politiek akkoord over het kaderrichtlijnvoorstel informatie en consultatie tijdens de komende Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid op 27 en 28 november aanstaande. Ook t.a.v. het richtlijnvoorstel betreffende de rol van werknemers in de Europese Vereniging verwelkomt Nederland een voortvarende afronding van harte.
- Overigens wenst Nederland te benadrukken dat het groot belang hecht aan een samenhangende en goed geïntegreerde uitwerking van de sociale agenda binnen de bestaande beleidsprocessen en de kaders die daartoe door de Europese Raad van Lissabon zijn aangegeven.

4. Europese vennootschap

Titel: Voorstel voor een richtlijn van de Raad over de rol van werknemers bij de Europese vennootschap

Aard bespreking: Oriëntatie voor een politiek akkoord over een gemeenschappelijk standpunt

Het voorzitterschap hecht, net als ten aanzien van het (kader)richtlijn voorstel informatie en raadpleging van werknemers, groot belang aan het bereiken van een politiek akkoord over een gemeenschappelijk standpunt over dit voorstel.

Het richtlijn voorstel inzake de rol van de werknemers bij de Europese Vennootschap (SE) is gekoppeld aan de verordening voor het creëren van de nieuwe rechtspersoon Europese Vennootschap. Uitgangspunt van het voorstel is dat de rol van werknemers bij een SE het beste kan worden overgelaten aan vrije onderhandelingen tussen het management en een delegatie van werknemers. Het voorstel voorziet in een vangnet dat gaat gelden indien de onderhandelingen niet binnen een bepaalde tijd tot een akkoord leiden en het management de oprichting van de SE wil doorzetten. De behandeling van het voorstel is gestagneerd vanwege bezwaren van Spanje ten aanzien van de voorgestelde vormgeving van de medezeggenschap van werknemers bij de SE. De overige lidstaten kunnen instemmen met het sinds Oostenrijks voorzitterschap voorliggende compromis.

Nederland verwelkomt een politiek akkoord over dit voorstel en steunt het voorzitterschap in zijn pogingen terzake. Het onder Oostenrijks voorzitterschap bereikte compromis dient als uitgangspunt te worden genomen bij de pogingen om dit dossier vlot te trekken.

5. Informatie en raadpleging van werknemers

Titel voorstel: Voorstel voor een richtlijn van het Parlement en de Raad over informatie en raadpleging van werknemers

Documenten: 13099/98 SOC 428

Aard bespreking: Oriëntatie voor een politiek akkoord over een gemeenschappelijk standpunt

Het voorzitterschap hecht groot belang aan het bereiken van een politiek akkoord over een gemeenschappelijk standpunt op dit dossier.

De voorgestelde richtlijn is bedoeld om te voorzien in de lacunes en tekortkomingen van de regelgeving op nationaal en communautair niveau inzake de informatie en raadpleging van werknemers. Werknemers dienen geïnformeerd en geconsulteerd te worden met betrekking tot de economische en strategische ontwikkeling van de onderneming en de beslissingen die hen aangaan. Ook beoogt het voorstel de sociale dialoog en het wederzijds vertrouwen binnen de onderneming te versterken. Het naar aanleiding van de besprekingen aangepaste voorstel laat aan lidstaten de keuze om vertegenwoordiging op ondernemingsniveau dan wel op vestigingsniveau te laten plaatsvinden. Ondernemingen met 50 of meer werknemers dan wel vestigingen met tenminste 20 werknemers, krijgen de verplichting om werknemers (vertegenwoordigers) te informeren en raadplegen over:

- de recente en redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen van de activiteiten van de onderneming en van haar economische en financiële toestand;
- de toestand, de structuur en de redelijkerwijs te verwachten ontwikkeling van de werkgelegenheid binnen de onderneming en indien de werkgelegenheid bedreigd wordt welke anticiperende maatregelen getroffen worden om de negatieve gevolgen voor de werknemers te beperken;
- beslissingen die zouden kunnen leiden tot ingrijpende veranderingen m.b.t. de organisatie van het werk of de arbeidsovereenkomst.

Nederland, dat vanuit de eigen overlegtraditie veel waarde hecht aan medezeggenschap van werknemers, steunt het streven van het voorzitterschap tot een spoedig politiek akkoord over het voorstel. Minimum harmonisatie op dit terrein zal leiden tot meer evenwichtige concurrentieverhoudingen tussen ondernemingen binnen de Unie. Lidstaten die nog weinig geregeld hebben op dit terrein zullen ook moeten overgaan tot het institutionaliseren van de medezeggenschap op ondernemings- dan wel vestigingsniveau. Nederland heeft de voorkeur voor vertegenwoordiging op ondernemingsniveau maar heeft, nu de optie vestigingsniveau facultatief is, geen bezwaar tegen deze optie.

Het voorstel schept een kader dat vooral van belang is voor de uitvoering van de richtlijn inzake de Europese ondernemingsraden, die als uitgangspunt heeft dat de medezeggenschap binnen ondernemingen op nationaal niveau geregeld is. In het algemeen geldt dat het als gevolg van de internationalisering van het bedrijfsleven en de arbeidsverhoudingen van toenemend belang is dat de momenteel zeer uiteenlopende nationale regelingen met betrekking tot informatie en raadpleging van werknemers meer op elkaar afgestemd worden. Ook in het licht van de totstandkoming van sociale grondrechten alsmede de komende uitbreiding van de EU is het gewenst om een kader met minimumnormen voor de informatie en raadpleging van werknemers vast te stellen.

In de bijlage treft u een meer uitgebreide reactie aan op het verzoek van uw Kamer om nadere informatie met betrekking tot het over het voorstel opgestelde fiche alsmede met betrekking tot overige punten gerelateerd aan de haalbaarheid en wenselijkheid van het voorstel.

6. Coördinatie sociale zekerheid

Titel voorstel: Voorstel voor een verordening (EG) van het Europees Parlement en de Raad voor de coördinatie van de sociale zekerheidssystemen (herziening van Verordening 1408/71)

Document: 5133/99 SOC 5

Aard bespreking: Voortgangsverslag

Het voorstel beoogt de huidige Europese regelgeving inzake coördinatie van de sociale zekerheidssystemen te moderniseren en te vereenvoudigen. Het betreft hier Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen. Het gaat hierbij om het waarborgen van de aanspraken die EU-ingezetenen kunnen maken op sociale verzekeringsrechten op het moment dat zij migreren binnen de Europese Unie.

Tijdens het Franse voorzitterschap zijn tot nu toe de hoofdstukken besproken waarin de bepalingen met betrekking tot invaliditeit, ouderdom en overlijden zijn vastgelegd.

Het voorzitterschap heeft een voortgangsverslag gemaakt. Aangezien de besprekingen het karakter hadden van een eerste inventariserende ronde, wordt in het voortgangsverslag volstaan met het in algemene zin vermelden van de standpunten van de lidstaten t.a.v. de verschillende wijzigingen.

Zoals vermeld in de op 8 juni naar de Tweede Kamer gestuurde brief m.b.t. EU-socialezekerheidscoördinatie betreft de belangrijkste wijziging een vereenvoudiging van het coördinatiesysteem voor de berekening van invaliditeitsuitkeringen. Het zogenoemde risicostelselcoördinatiesysteem vervalt; er wordt alleen nog uitgegaan van een zogeheten opbouwstelselcoördinatiesysteem. Dat betekent dat als iemand aan de wetgeving van twee of meer lidstaten onderworpen is geweest, de uitkeringen uit hoofde van die wetgeving worden toegekend naar rato van de tijdvakken die onder elke wetgeving zijn vervuld. Zoals vermeld in de brief staat Nederland hier positief tegenover. Tijdens de besprekingen in de Raadswerkgroep is gebleken dat een meerderheid van de lidstaten met deze wijziging kan instemmen, maar dat een aantal lidstaten bezwaren tegen deze wijziging hebben ingebracht.

Nederland kan met het voortgangsverslag instemmen.

7. Coördinatie sociale zekerheid (diverse wijzigingen)

<i>Titel voorstel:</i>	Voorstel voor een verordening van het Parlement en de Raad ter wijziging van verordening 1408/71 (sociale zekerheid) en verordening 547/72 (toepassing verordening 1408) over de diverse wijzigingen 1999/2000
<i>Documenten:</i>	8169/00 SOC 153 CODEC 330
<i>Aard bespreking:</i>	Stand van de werkzaamheden

Het betreft de jaarlijkse ronde van aanpassing van verordening 1408/71 en 547/72 naar aanleiding van wijzigingen in de nationale regelgeving en de uitvoeringsorganisatie. De lidstaten dienen relevante wijzigingen in de regelgeving en de uitvoeringsorganisatie in het kader van beide verordeningen aan te geven. De voorliggende wijzigingen bevatten geen elementen van belang voor Nederland.

8. Voortgangsverslag over de toekomst van de sociale bescherming

<i>Titel voorstel:</i>	Voortgangsverslag over de toekomst van de sociale bescherming
<i>Documenten:</i>	13041/00 SOC 413 ECOFIN 318
<i>Aard van de bespreking:</i>	Goedkeuring met het oog op de Europese Raad van Nice

De Raad voor de Werkgelegenheid en Sociaal Beleid zal het voortgangsverslag van de groep op hoog niveau «Sociale bescherming» bespreken en doorgeleiden naar de Europese Raad van Nice.

De Europese Raad van Lissabon heeft de groep op hoog niveau «Sociale bescherming» opdracht gegeven om een studie te verrichten naar de toekomst van de sociale bescherming gezien op lange termijn. Daarbij

dient bijzondere aandacht uit te gaan naar de houdbaarheid van pensioenstelsels. De Europese Raad van Feira heeft twee actielijnen aangegeven die gericht zijn op betere voorspelling van toekomstige tendensen en op het verkrijgen van een grondig inzicht in recente, huidige of verwachte nationale strategieën voor pensioenhervorming.

Het voortgangsverslag over de studie is opgesteld op basis van de Mededeling van de Commissie van 11 oktober jl. (COM (2000) 622 final) en het voortgangsverslag van het Comité voor economisch beleid (EPC) over lange termijn scenario's (2000–2050) m.b.t. de ontwikkeling van pensioenuitgaven in de eerste pijler. In het voorjaar van 2001 dienen lidstaten rapportages op te stellen over hun hervormingsstrategieën. Centraal dient daarbij te staan de vraag hoe tegelijkertijd de fundamentele doelstellingen van pensioenvoorzieningen overeind kunnen blijven en de financiële houdbaarheid van de voorzieningen in het licht van de vergrijzing gewaarborgd kunnen blijven. In lijn met de conclusies van Lissabon zal voorts een nauw verband worden gelegd met de doelstelling om de arbeidsparticipatie te vergroten. Rapportages zullen worden opgesteld aan de hand van een tiental kern doelstellingen. Aan de hand van deze rapportages zal het Comité Sociale bescherming (dat op 12 december aanstaande de groep op hoog niveau «Sociale bescherming» zal opvolgen) een synthese studie opstellen die via de Raad voor de Werkgelegenheid en Sociaal Beleid aan de Europese Raad van Stockholm (juni 2001) zal worden voorgelegd. Behalve de 1e pijler zullen ook 2e en 3e pijler pensioenvoorzieningen bij de werkzaamheden van de groep worden betrokken.

Nederland verwelkomt het voortgangsverslag van de groep op hoog niveau «Sociale bescherming» en is verheugd over de gekozen aanpak. Naast pensioenvoorzieningen in de eerste pijler zullen ook, conform de Nederlandse wens ter zake, de tweede en derde pijler in de studie aan bod komen. Nederland hecht voorts aan het betrekken bij de studie van toezichtsaspecten en benadrukt het belang om bij alle vormen van beloning in relatie tot de arbeid een *gelijke behandeling* van mannen en vrouwen tot stand te brengen. Tussen het Comité voor de Sociale bescherming en het Comité voor Economisch beleid dient ten behoeve van het vervolg van de werkzaamheden een nauwe samenwerkingsrelatie tot stand te komen.

9. Raamstrategie gelijke behandeling mannen en vrouwen (2001–2005)

<i>Titel voorstel:</i>	Voorstel voor een besluit van de Raad over een programma met betrekking tot een raamstrategie gelijke behandeling mannen en vrouwen (2001–2005)
<i>Documenten:</i>	8638/00 SOC 187
<i>Aard bespreking:</i>	Politiek akkoord

Met het Verdrag van Amsterdam is het opheffen van ongelijkheid en het bevorderen van gelijkheid tussen mannen en vrouwen een «horizontale» doelstelling van de Europese Unie geworden (artikel 2 en 3). Bovendien heeft de Raad de bevoegdheid gekregen maatregelen te nemen tegen discriminatie (artikel 13) en voor positieve actie en gelijke beloning (artikel 137 en 141). De Europese Commissie heeft daartoe diverse voorstellen gedaan. De integratie van gelijke kansen voor vrouwen en mannen in het Europese sociaal beleid (gender mainstreaming) is een vast punt geworden op de agenda van de Sociale Raad. Omdat mainstreaming

vraagt om effectieve coördinatie, evaluatie en monitoring zal de komende jaren nog sprake zijn van een communautair actieprogramma voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen (2001–2005).

De communautaire raamstrategie voor gelijkheid tussen vrouwen en mannen (2001–2005) zet uiteen welke strategie de Europese Commissie in de komende vijf jaar wil volgen om de gelijke behandeling van mannen en vrouwen te bevorderen. Doel is een kader vast te stellen waarbinnen alle communautaire activiteiten kunnen bijdragen aan de bestrijding van ongelijkheden en de bevordering van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- de wetgeving inzake gelijke kansen voor mannen en vrouwen en de uitspraken hierover van het Europese Hof van Justitie;
- het tijdens het vierde VN-Wereldvrouwenconferentie in Beijing goedgekeurde Platform voor Actie;
- de aangescherpte bepalingen van het Verdrag van Amsterdam (artikel 13).

De doelstellingen hierbij zijn de bevordering van:

- de gelijke behandeling van mannen en vrouwen in het economisch leven (waaronder gender mainstreaming op alle beleidsterreinen en met name in de Europese werkgelegenheidsstrategie en de Europese structuurfondsen);
- gelijke deelname en vertegenwoordiging (waaronder economische en politiek besluitvorming);
- gelijke toegang tot en het volledig genieten van sociale rechten voor mannen en vrouwen (waaronder maatregelen voor arbeid en zorg);
- gelijke behandeling van mannen en vrouwen in het burgerlijke leven (waaronder naleving van wetgeving, bevorderen van mensenrechten, en bestrijden van sekse specifiek geweld);
- het doorbreken van rollenpatronen en stereotypen (waaronder ongezien onderscheid).

Tevens worden een aantal nieuwe activiteiten op touw gezet, dit zijn onder andere versterking van:

- de samenwerking met de nationale autoriteiten in de EU die bij de genderproblematiek betrokken zijn en coördinatie van de activiteiten;
- de structuren van de Commissie;
- de samenwerking tussen de communautaire instellingen;
- het partnerschap door samenwerking op Europees niveau met de sociale partners, de niet gouvernementele organisaties en andere internationale organisaties;
- indicatoren en evaluatiecriteria.

Het ondersteunende actieprogramma heeft tot doel de horizontale en coördinerende activiteiten van de algemene raamstrategie inzake gelijke behandeling van mannen en vrouwen te coördineren, te ondersteunen en te financieren. Het programma zal bijdragen aan de integratie van de genderdimensie in alle beleidsmaatregelen en de benutting van het potentieel daarvan ter bevordering van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen.

Drie hoofddoelen staan hierbij centraal:

- bewustmaking;
- analyse en evaluatie van factoren en beleidsmaatregelen in verband met gelijke behandeling van mannen en vrouwen;
- versterking van de capaciteit van de sleutelfactoren om gelijke behandeling van mannen en vrouwen te bevorderen.

Het programma staat ook open voor kandidaat-lidstaten van de Europese Unie als onderdeel van de pre toetredingsstrategie.

De Nederlandse prioriteiten voor de raamstrategie en het actieprogramma, zijn: het bevorderen van gelijke beloning, het doorbreken van de horizontale en verticale segregatie op de arbeidsmarkt; het stimuleren van maatregelen voor het combineren van arbeid en zorg, het bevorderen van de naleving van mensenrechten van vrouwen, het stimuleren van gender mainstreaming in het algemeen Europees beleid door middel van het ontwikkelen van instrumenten voor evaluatie, monitoring en benchmarking op voor emancipatiebeleid relevante terreinen en de uitvoering van emancipatie-effectrapportages op voorstellen van de Europese Commissie en het vernieuwen van de coördinatie, evaluatie en monitoring van het tweesporenbeleid op het niveau van de Werkgroepen en de Raad van Ministers.

Het kabinet staat positief tegenover het Commissie voorstel. Het is belangrijk dat er op EU-niveau nog een actieprogramma tot stand komt. Het ontwerp-programma sluit goed aan bij de Nederlandse behoefte aan een tweesporenbeleid: specifieke acties en gender mainstreaming. De gestelde inhoudelijke prioriteiten komen overeen met de Nederlandse prioriteiten zoals blijkt uit het Meerjarenbeleidsplan Emancipatie dat de Kamer 15 november jl. bij brief heeft ontvangen (DCE 00/76895). Dankzij de aanpak van een raamstrategie kunnen de talrijke communautaire activiteiten ter bevordering van gelijkheid van mannen en vrouwen beter tot hun recht komen. Het kabinet heeft gekozen voor een actieve opstelling in de onderhandelingen over het actieprogramma die najaar 2000 zijn begonnen en intussen zijn afgerond.

In antwoord op de vraag van uw Kamer om nadere informatie met betrekking tot het Nederlandse standpunt ten aanzien van de voorgestelde budgettering van de raamstrategie kan ik u melden dat Nederland met het voorstel van de Europese Commissie kan instemmen. De Sociale Raad neemt naar verwachting op 28 november een besluit. Daarna wordt het programma in de periode 2001–2005 uitgevoerd. Op dit moment is niet bekend of ook andere lidstaten kunnen instemmen met het bedrag (50 mln. euro) dat de Commissie voorstelt.

10. Follow-up Peking actieprogramma arbeid en zorg

Titel voorstel: Voorstel voor conclusies van de Raad over het onderzoek in de lidstaten van de Gemeenschap en de Europese Instituten van het actieprogramma van Peking

Aard bespreking: Politiek akkoord

De Speciale Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (Beijing + 5) in 1995 heeft wereldwijd geleid tot hernieuwde politieke aandacht voor het nationale en internationale emancipatiebeleid. Het stellen van prioriteiten voor acties op de korte en middellange termijn moet leiden tot een versnelde uitvoering van het Platform voor Actie. Zo heeft het kabinet de Nederlandse prioriteiten uit het slotdocument «Vijf jaar na Beijing» medegehanteerd voor de invulling van het Meerjarenbeleidsplan Emancipatie. Eén van die prioriteiten is het ontwikkelen van statistieken en indicatoren gediseerd naar sekse en leeftijd, die leiden tot meetbare, tijdsgebonden resultaten, evaluatie, monitoring en benchmarking op voor emancipatiebeleid relevante terreinen. Volgens het Meerjarenbeleidsplan Emancipatie is het kabinetsbeleid op het terrein arbeid, zorg en inkomen erop gericht dat in 2010:

- de netto arbeidsparticipatie van vrouwen 65% is;
- het percentage economisch zelfstandige vrouwen boven de 60% uitstijgt;

- het aandeel van vrouwen in het totale inkomen uit arbeid ruim 35% bedraagt;
- het aandeel van mannen in de zorg minimaal 40% is.

Deze doelen sluiten goed aan op het Europese werkgelegenheidsbeleid (Nationale Actieprogramma's). Met betrekking tot de arbeidsparticipatie van vrouwen hebben de lidstaten van de Europese Unie in maart 2000 tijdens de Europese Top in Lissabon afgesproken te streven naar een participatiegraad van minimaal 60% in 2010. De bovengenoemde gekwantificeerde doelstellingen beogen vooral een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de samenleving en van het leven van individuele burgers en degenen voor wie zij zorgen. Daarom investeert het kabinet niet alleen in de bevordering van de arbeidsdeelname en economische zelfstandigheid, maar ook in de kwaliteit van het werk, in de combineerbaarheid van werk en privé en in de (sociale) zorg. De inzet van het kabinet is hierbij om de tijdsdruk als gevolg van intensieve zorgtaken omlaag te brengen door het scheppen van voorwaarden voor een betere balans tussen werk en privé gezien over de levensloop in zijn geheel.

Het Franse voorzitterschap heeft een voorstel voorgelegd voor de jaarlijkse gezamenlijke Europese follow-up van de 4e wereldconferentie. In oktober 1999 heeft de Raad besloten indicatoren uit te werken die een beeld geven van de participatie van vrouwen en de mogelijkheid tot het combineren van arbeid en zorg. Het voorstel bevat de verdere uitwerking van deze indicatoren.

De voorgestelde indicatoren zijn:

1. Aandeel van de vrouwelijke en mannelijke werknemers met (al dan niet betaald) ouderschapsverlof.
2. Verdeling van de door vrouwelijke en mannelijke opgenomen ouderschapsverlof.
3. Aandeel van de opgevangen kinderen op het totale aantal kinderen in dezelfde leeftijdsgroep.
4. Aandeel van de zorgbehoevende personen ouder dan 75 jaar.
5. Normale openingstijden van de overheidsdiensten.
6. Normale openingstijden van de winkels.
7. De algemene nationale politiek ter bevordering van arbeid en zorg.
8. Totale «gebonden» tijd per dag voor iedere samenwonende werkende ouder met een of meer kinderen jonger dan 12 jaar.
9. Totale «gebonden» tijd per dag voor iedere alleenwonende werkende ouder met een of meer kinderen jonger dan 12 jaar.

Nederland kan instemmen met het voorstel om indicatoren te gaan gebruiken bij de jaarlijkse rapportage in het kader van de 4e conferentie en het actieprogramma Peking. Het voorstel inzake indicatoren voor arbeid en zorg en de voorliggende conclusies sluiten goed bij aan bij het Nederlandse beleid.

11. Actieprogramma bestrijding sociale uitsluiting

<i>Titel voorstel:</i>	Voorstel voor een besluit van het Parlement en de Raad over een actieprogramma ter bevordering van de samenwerking tussen de lidstaten ter bestrijding van sociale uitsluiting
<i>Document:</i>	12622/00 SOC 379 FIN 414 CODEC 804
<i>Aard van de bespreking:</i>	Politiek akkoord over een gemeenschappelijk standpunt

Dit voorstel schraagt samen met de nationale actieplannen de open coördinatie methode ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting waartoe de Europese Raad van Lissabon heeft opgeroepen. Het actieprogramma dient de samenwerking tussen de lidstaten op dit terrein te faciliteren, te ondersteunen en te versterken.

Doel van het programma is om transnationale samenwerking en een permanente dialoog tot stand te brengen tussen en met alle betrokken actoren: naast nationale, regionale en lokale overheden bijvoorbeeld sociale partners, non-gouvernementele organisaties en onderzoeksinstituten. De in het kader van het programma te financieren acties zullen zich conform de Lissabon conclusies met name richten op vergroting van kennis en inzicht in sociale uitsluiting, ontwikkeling en verbetering van indicatoren, innovatieve beleidsontwikkeling en uitwisseling van ervaringen en goede praktijken. In tegenstelling tot eerdere Europese armoedeprogramma's is derhalve geen sprake van het rechtstreeks beschikbaar stellen van financiële steun aan concrete acties van beleidsuitvoerende aard. Dit actieprogramma beoogt in het kader van de door de in Lissabon overeengekomen open coördinatie veeleer een structurele bijdrage te leveren aan het armoede- en sociale uitsluitingsbeleid van de lidstaten. De in het kader van het programma te ontplooiën activiteiten zijn onder te verdelen in drie hoofdlijnen:

1. Analyse van kenmerken, oorzaken, processen en trends in sociale uitsluiting.
2. Beleidssamenwerking en uitwisseling van ervaringen en goede praktijken.
3. Bevordering van dialoog tussen de verschillende stakeholders en ondersteuning van networking.

Nederland verwelkomt het programma en hecht in het bijzonder aan de eerste hoofdlijn. Om de open beleidscoördinatie ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting op zo optimaal mogelijke wijze tot ontwikkeling te laten komen is een verbetering van de kwaliteit en beschikbaarheid van statistisch materiaal dringend wenselijk. Voorts acht Nederland een goede afstemming van het programma op de werkzaamheden van de groep op hoog niveau «Sociale bescherming» (met ingang van 12 december aanstaande «Comité voor de Sociale bescherming») van groot belang.

12. Risico's van fysische agentia (trillingen)

Titel voorstel: Voorstel voor een richtlijn van het Parlement en de Raad betreffende minimumvoorschriften inzake gezondheid en veiligheid met betrekking tot blootstelling van werknemers aan de risico's van fysische agentia (trillingen)

Document: COM (94) 284 definitief

Aard bespreking: Politiek akkoord over een ontwerp van gemeenschappelijk standpunt

Sinds 1999 is in de Raadswerkgroep Sociale vraagstukken een voorstel voor een Europese richtlijn «trillingen op het werk» in behandeling. De werkgroep heeft over het grootste deel van de inhoud van de richtlijn overeenstemming bereikt.

In de conceptrichtlijn worden grenswaarden (waarden die in principe niet overschreden mogen worden) en actiewaarden (het niveau voor het nemen van preventieve en andere maatregelen) vastgelegd voor bloot-

stelling aan hand-armtrillingen en lichaamstrillingen. Daarnaast zijn bepalingen opgenomen over het beoordelen van de risico's, het nemen van maatregelen, het geven van voorlichting/onderricht en het gezondheidstoezicht.

De richtlijn voorziet in een implementatie door de lidstaten binnen 3 jaar, na vaststelling door de Raad. Er is verder voorzien in een lange overgangperiode van 5 jaar na de implementatie door de lidstaten, voordat bestaande arbeidsmiddelen aan de maximumwaarden voor blootstelling moeten voldoen.

Lidstaten kunnen voorts een uitzondering maken voor de luchtvaart en de scheepvaart, en voor kortdurende overschrijdingen in bepaalde gevallen. Dit echter onder strikte voorwaarden. Deze voorwaarden zijn onder andere raadpleging de sociale partners over de voorgenomen uitzonderingen, aanmelding van de afwijkingen aan de Europese Commissie en verscherpt gezondheidstoezicht.

Het Europees Parlement zal op korte termijn zijn advies over het voorliggende voorstel geven.

Formele besluitvorming kan pas plaatsvinden na advies van het Parlement en eventuele overname van EP-amendementen in een gewijzigd voorstel van de Commissie.

Onder voorbehoud van de uiteindelijke EP-amendementen en adviezen kan Nederland instemmen met het voorstel.

13. Richtlijn over de minimale voorschriften voor de veiligheid en de gezondheid van het gebruik door werknemers van arbeidsmiddelen (werken op hoogte)

Aard bespreking: Politiek akkoord over een gemeenschappelijk standpunt (eventueel)

Het voorstel is voor het laatst behandeld tijdens de Raad voor de Werkgelegenheid en Sociaal Beleid van 6 juni 2000. In de geannoteerde agenda ter voorbereiding van die Raad heb ik uw Kamer over het toen voorliggende compromis geïnformeerd en aangegeven dat Nederland met het compromisvoorstel kan instemmen. Sindsdien is er op dit dossier geen voortgang geboekt. Op de Sociale Raad van 6 juni jl. kon geen politiek akkoord worden bereikt omdat er nog geen advies beschikbaar was van het Europees Parlement. Het EP-advies is ook nu nog niet beschikbaar.

Voorstel voor een richtlijn van het Parlement en de Raad over informatie en raadpleging van werknemers.

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 31 augustus jl. nadere informatie gevraagd over dit voorstel. Tijdens het Algemeen Overleg op donderdag 12 oktober jl. is aangegeven dat na de Sociale Raad van 17 oktober nadere informatie zou worden gegeven.

Indiening BNC fiche (kamerstuk 22 112, nr. 160).

Het voorstel voor een richtlijn over informatie en raadpleging van werknemers in de Europese Gemeenschap is gedateerd 9 december 1998. Na ontvangst van het voorstel is gestart met het analyseren van het voorstel. Het voorstel bevat een uitgebreide toelichting, een overzicht van de regelingen op het gebied van informatie en raadpleging in de lidstaten en een toelichting inzake de gevolgen van het voorstel voor het bedrijfsleven, met name het midden en kleinbedrijf.

Kort na ontvangst bleek dat het Duitse voorzitterschap (gedurende de eerste helft van 1999) het voorstel niet op de agenda zou plaatsen. Al vrij snel werd vervolgens duidelijk dat het onderwerp evenmin tijdens het Finse voorzitterschap (gedurende de tweede helft van 1999) aan de orde zou komen. Het Portugese voorzitterschap (gedurende de eerste helft van 2000) zag eveneens af van behandeling. Frankrijk daarentegen gaf aan tijdens zijn voorzitterschap prioriteit te willen geven aan het voorstel en heeft de bespreking van het voorstel derhalve met voortvarendheid ter hand genomen. Het voorzitterschap streeft naar een politiek akkoord over een gemeenschappelijk standpunt tijdens de Raad voor de Werkgelegenheid en Sociaal Beleid op 27 en 28 november aanstaande.

In het voorjaar van 1999 werden de reacties op het voorstel van de vakcentrales FNC/CNV/MHP en de werkgeversorganisatie VNO-NCW ontvangen, terwijl ook gestart werd met het interdepartementaal overleg. In het interdepartementaal overleg is uitvoerig gesproken over het subsidiariteitsbeginsel, de gevolgen voor de ondernemingen en de technisch/juridische aspecten van de bepalingen uit het voorstel. Uiteindelijk heeft een eerste bespreking van het fiche plaatsgevonden in de Ministerraad van 3 december 1999.

Nader overleg op bewindslidenniveau bleek noodzakelijk, waarna het fiche op 16 juni door de Ministerraad kon worden geaccordeerd. Op 19 juni 2000 is het fiche aan de Tweede Kamer aangeboden.

Nadere standpuntbepaling met betrekking tot de wenselijkheid en de haalbaarheid van het richtlijnvoorstel.

Op het gebied van de informatie en raadpleging van werknemers is de geldende communautaire wetgeving fragmentarisch. Er zijn regels inzake informatie en raadpleging van werknemers op transnationaal niveau en specifieke regels inzake de informatie en raadpleging van werknemers op nationaal niveau in specifieke situaties zoals collectief ontslag en overgang van ondernemingen. Uit het rapport «L'Europe des représentants du personnel et de leurs attributions économiques» komt naar voren dat de meeste lidstaten beschikken over een juridisch kader dat voorziet in procedures voor informatie en raadpleging, maar dat de inachtneming van deze rechten niet altijd op doelmatige wijze is verzekerd. De informatie en raadpleging is niet effectief, omdat vertegenwoordigers van werknemers

pas worden ingeschakeld als het besluitvormingsproces al vergevorderd is of zelfs al is afgerond.

Het richtlijn voorstel inzake informatie en raadpleging schept een kader voor informatie en raadpleging dat ook van toepassing zal zijn op de reeds bestaande richtlijnen. Daarnaast schept het een kader voor de vormgeving van informatie en raadpleging van werknemers bij de totstandkoming van nieuwe communautaire regelgeving zoals bijvoorbeeld de Richtlijn inzake de positie van de werknemers bij de Europese Vennootschap.

De kaderrichtlijn zal er toe bijdragen dat landen waarin nog geen institutionalisering van de medezeggenschap op ondernemings- dan wel vestigingsniveau heeft plaatsgevonden hiertoe alsnog zullen overgaan. Dit bevordert de uitvoering van de richtlijn inzake de Europese ondernemingsraden die er van uitgaat dat er op nationaal niveau een structuur is voor medezeggenschap op ondernemingsniveau. De Europese ondernemingsraad kan de van het hoofdkantoor ontvangen (strategische) informatie dan doorgeven aan een medezeggenschapsorgaan op nationaal niveau, dan wel geïnformeerd worden door de medezeggenschapsorganen op nationaal niveau over de gevolgen van het te voeren beleid.

Gezien de steeds verdergaande internationalisering van het bedrijfsleven is er sprake van een grensoverschrijdende probleem, dat communautair optreden rechtvaardigt. De bestaande specifieke communautaire regelgeving wordt door het voorstel gecombineerd met een algemeen kader.

Uit onderzoek van de Europese Commissie waarbij is uitgegaan van toepassing van de richtlijn op ondernemingen met 50 of meer werknemers blijkt dat 2% van de ondernemingen met 52% van de werknemers in de Europese Gemeenschap onder de werkingssfeer van de richtlijn zal komen te vallen. Implementatie van de richtlijn in Nederland zal ertoe leiden dat 3,7% van de Nederlandse ondernemingen met 60% van de werknemers onder de werkingssfeer komen te vallen. Deze werkingssfeer komt overeen met de huidige werkingssfeer van de Wet op de ondernemingsraden en zal derhalve geen extra regeldruk en geen extra implementatie voor kleine ondernemingen (d.w.z. met minder dan 100 werknemers) inhouden.

Daarnaast laat de richtlijn de lidstaten en de sociale partners, onder handhaving van de bestaande rechten van werknemers op basis van nationale wetgeving, alle ruimte voor praktische modaliteiten van de informatie en raadpleging van de werknemers.

Gelet op het voorgaande, in het bijzonder de complementerende waarde van het voorstel, verwelkomt Nederland een politiek akkoord tijdens de Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid op 27 en 28 november aanstaande.